

P5 Bladet

Nr 1/2005 Årgång 12

Firandet av den första nationaldagen som helgdag drog till sig mycket folk trots det mindre lyckade vädret. Som vanligt var publiken snabbt framme vid vagnarna och allt från stålmannen till morfar hade frågor om det mesta.

Ordförande har ordet

Under våren 2005 så kommer det att vara en hel del arbeten inom framför allt styrelsen och tyngdpunkten kommer att ligga på vårt deltagande i arbetet med det nya försvarshistoriska museét och garnisonsmuseét. Från föreningens sida så kommer vi att hjälpa till med utsmyckningen både in och utvändigt. Förutom Föreningen P5 så är givetvis alla de övriga kamratföreningarna med och ställer ut det dom har att visa.

När ni läsare har tidningen i handen så har vi genomfört den årliga städ- och grilldagen där allt fixas inför sommarens öppethållande. Vi har dessutom deltagit i nationaldagsfirandet och haft en visning för en del utländska attachéer. Mer om det kan ni läsa längre fram i tidningen.

Under året så hoppas vi kunna utöka vår samling fordon och det med en av våra P5 specifika Pbv 302, alltså en av de vagnar som hade värme i stridsrummet. Våra ca 13 st Pbv 302 (för pansarskytteplutonernas räkning) hamnade för ett antal år sedan nere i Kungsängen och Kvarn, Borensberg (f.d. Inf/SS). Dessutom kanske det blir ett byte av den BMP 1 (Pbv 501)

som föreningen har sedan ett antal år tillbaka och detta mot en av de helt nyrenoverade vagnar som nu stått stilla i förråd. Vi hoppas på en helt oanvänd vagn.

Under sommaren så kommer vi att ha öppet för besök från den 13 juni till den 14 augusti där öppettiderna är vardagar 1100-1600, helger 1200-1600.

Alla är hjärtligt välkomna på ett besök!

Anders Möller
Ordförande

PS! Glöm inte bort våra tisdagskvällar där vi alltid har folk igång med skötseln av alla våra fordon, öppet från 1800-2100

Styrelsen 2005 och Redaktionsruta

Ordförande	Anders Möller
Vice ordförande	Patrik Borgström
Sekreterare	Fredrik Nilsson
Kassör	Jonas Larsson
Ledamöter	Åke Nyman
	Jonas Magnusson
	Lennart Wanhatalo
Revisorer	Mikael Svartz
	Jan H Johansson
Valberedning	Lars-Åke Vikström
	Stefan Janse
Registrator och redaktör	Annelie Forshage

P5 Bladet är Föreningen P5:s medlems-tidning och kommer ut 1-2 gånger per år.

Redaktör är Annelie Forshage. Där inget annat anges är texterna skrivna och bilderna tagna av Anders Möller och Annelie Forshage.

För att få variation och bredd på innehållet tar vi tacksamt emot artiklar. Vi returnerar allt till dig!

www.foreningenp5.com

...bildsvep från nationaldagsfirandet

Det var regningt värre när fordonsparaden körde genom Boden. Här kommer ikv 103 med Jonas Magnusson som förare.

Hulken, Spindelmannen och Byggare Bob med flera hälsade på hos Rolf Erhardsson på centurion.

Massor av folk drog sig till vagnarna direkt när dom ställdes upp mellan Kyrkan och Norrigården.

På väg mot det stora lyftet

Inte var det någon direkt skönhet, kranterrängbil 853, våren 2000 när den köptes in till föreningen.

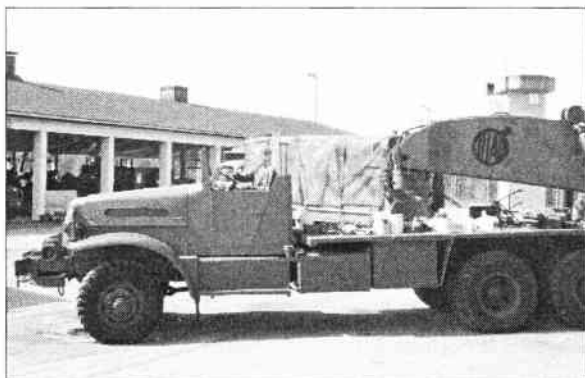
Danne Lundström och Mikael Sundling har, numera, en långt driven tradition att ta sig an föreningens olika hjulfordon. Dessa två har de senaste åren varit de drivande personerna i föreningen omkring renoveringarna av lasttgbil 912, persontgb 903 och radiopersontgb 915. I samtliga fall så har detta inneburit, förutom att göra fordonet körbart, att svetsa rostangrepp i varierande omfattning samt att därefter återge fordonet sin ursprungliga färg. Det senaste projektet i raden har, den senaste vintern, varit att få ordning den kranterrängbil 853 som finns hos oss.

Historien om hur kranterrängbilen hamnade vid föreningen har en bakgrund som, för vår del, sträcker sig tillbaka till slutet på 1990-talet. Under 1998-99 hade Lennart Wanhatalo, vid flera tillfällen, berättat om eventuella objekt som kunde finnas i trakten runt Pajala. Ett av dessa objekt skulle vara en kranbil byggd på Brockway-chassie och skulle stå i Neistenkangas. Efter lite funderande så sändes en spaningspatrull ur föreningen iväg till Pajala, för att där hämta Lennart och därefter styra kosan mot Neistenkangas.

Bilen visade sig existera och ägdes av en äldre herre som hade köpt den 1979 från F21 i syfte att använda den i sin verkstadsfirma. Ekipaget var en av de hundra Brockway B666

som försvaret köpte in 1946 som lastterrängbil 954. Bilarna var allhjulsdrivna med hjälp av en 14 liters, sidventilad, bensinmotor på 202 hästkrafter. Under 1950-talet byggdes ett antal av dessa bilar om till kranterrängbil 853, då den karaktäristiska HIAB-kranen monterades. Ägaren berättade att bilen hade visat sig vara otroligt törstig, vilket också bekräftas genom dess instruktionsbok, så några fler långturer än den hem till Neistenkangas hade han inte företagit sig. Att den var törstig upptäckte den nyblivne ägaren genom att bilens 250-liters bränsletank, som var full vid start från F21, visade sig vara tom en bit utanför Råneå. Bilen blev istället använd, mer eller mindre, som en stationär kran utanför verkstaden i Neistenkangas.

Vi som ingick i spaningspatrullen fick nu ta en ingående granskning av bilen och kunde konstatera att den hade en hel del, både större och mindre, fel och brister. Trots detta så var vi övertygade att den skulle gå att få i fungerande skick igen, om vi bara fick sätta våra händer på den. Kaffedrickande, prisdiskussioner och fler promenader bland prylarna utanför verkstaden avlöste därefter varandra. Ägaren berättade att han kunde tänka sig att sälja bilen om priset och övriga omständigheter var de rätta. "De rätta omständigheterna" innebar slutligen att han ville ha en viss summa pengar om vi köpte bilen som den stod och

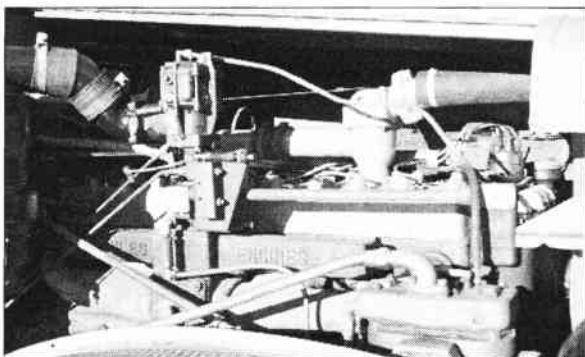

Mikael Sundling tar en provtur med färgpytsar och trasor som passagerare.

mindre summa pengar om vi köpte bilen och dessutom tog med oss en gammal bandtraktor som stod på gården. Efter lite funderande kom vi överens om ett pris som båda parter ansåg som rimligt och vi vände vår bil mot Boden.

Väl hemma i Boden så började vi planera hur vi skulle genomföra hemtransporten av kranbilen. Att köra den för egen maskin var det inte tal om utan vi var alla på det klara med att den var tvungen att lastas på någon form av transportekipage. Möjligheterna till transport och våra egna begränsningar, i form av brist på ledigheter, gjorde att det drog ut på tiden innan fordonen blev hämtade ner till Boden. Slutligen blev transporten av under de första dagarna i januari 2000.

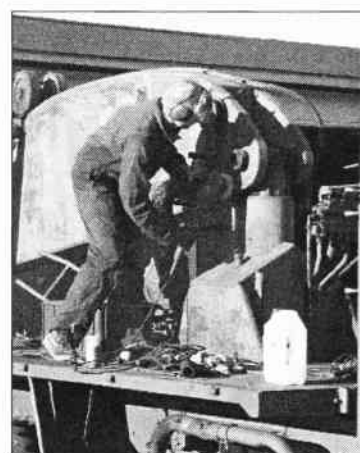
Ganska snart kunde vi konstatera att bilens motor fungerade och att den, hjälpligt, gick att köra. Dock läckte det friskt ur både kylaren och bilens hydraulsystem, hytten var ordentligt rostig på vissa ställen, bilens kapell hängde i trasor och avsaknaden på färg var stor på många ställen. Till detta kom det maskbo som

Den fungerande 14 liters, sidventilerade bensinmotorn på 202 hästkrafter. Törstig - det är bara förnamnet.

hade bildats i hyttgolvet fiberplatta och en mängd övriga problem som uppkommer om ett fordon får stå utomhus i ur och skur i drygt 20 år.

Det som nu följde var att bilen blev stående utan egentliga renoveringsförsök fram till våren 2004, förutom ett kylarbyte som tillsåg att kylvätskan stannade i bilen och en beställning på ett nytt kapell från England. Originalkylaren hade varit alltför skadad för kunna räddas och fick ersättas med, en till storleken, motsvarande modernare modell. På våren 2004 grep Mikael Sundling och Dan Lundström tag i bilens renovering. Danne svetsade rost i hytten och ett flertal andra ställen, bl.a. motorhuven som hade en lång slits som järnoxiden hade skapat. Sundling rev ur inredningen i hytten, slipade rost, kasserade ruttna golvsivor och tillsåg att sätesdynorna fick hjälp med ny klädsel.

Ett evighetsgöra att slipa rost på kran och chassi och förarhytt och.....

Under vintern 2004-2005 har Micke och Danne använt mycket tid till att få bilen till att maskinellt fungera tillfredsställande. Där har ett stort arbete varit att få bilens vätskor att stanna i bilen och inte lämna, mer eller mindre, permanenta spår på marken. Arbetet har givit resultat och bilen är nu både startvillig och tät. Vidare så har arbetet med att skrapa, slipa och måla nått från hytten ner till chassiet, där det har återfått en stor del av sitt forna jag. Det som nu återstår är att få samma finish på flaket och dess nätta HIAB-kran samt att få igång kranens samtliga funktioner. Tyvärr har flak- och kranarbete bromsats något, under den senaste veckan, på grund av en trilslande startmotor som efter en smärre operation är frisk igen.

Föreningen P5:s kranterrängbil 853 är genom Mickes och Dannes initiativ på god väg att bli det fordon som får nykomlingsstatus vid körningarna på regementets dag, lördag vecka 40 i höst

Text och bild: Patrik Borgström

Ett rent nöje

Ett febrilt sopande, räknande och röjande i allmänhet är det när städ och grilldagen genomförs på föreningens område. Många vill vara med och hjälpa till med upprustningen inför sommarens öppethållande. Det finns sysselsättning för alla åldrar och intressen. Vill man räkna små saker går det bra eller stora saker. Det är kö till sopborstarna och alla grejor som "nån" ska bära till förråd eller soptunna bärs

undan. För ovanlighetens skull så blir denna soppa bara bättre ju fler kockar som är inblandade. Däremot till belöningen på kvällen, så är det grillmästaren som grillar och alla andra kockar sköter runt-i-kring verksamheten. Dukning, uppläggning, tips från läktaren med mera.

Trevlig samvaro blir avslutningen på en engagerande dag.

När garagegolven ska sopas måste alla grejor ut.

Det är inte bara stora saker som ska inventeras. Niklas Lindberg och Jari Mäkelä räknar även små saker

Grillmästaren Björn Järverud färdigställer köttet till middagen.

God mat och trevligt sällskap efter en hel dags städande.

Snart 50 år

Om knappt två år så har det bedrivits utbildning av pansarförband under en tid av 50 år i Boden. Den första april 1957 så sattes alltså Kungliga Norrbottens Pansarbataljon upp under ledning av Övlt K H Bergh.

För att uppmärksamma detta så finns det planer på att skriva en bok om dessa år då utbildning bedrivits och fortsättningsvis kommer att bedrivas, även efter den första april 2007. Uppstart av detta bokprojekt har i och för sig gjorts redan för ett antal år sedan när några av föreningens medlemmar startade med viss inhämtning av information och idéer. Tyvärr avstannade det och har legat stilla sedan dess.

Nu finns det ännu en chans att hinna med att utarbeta denna minnesbok.

Från idé till bok

Närmast skall en arbetsgrupp bildas som är sammansatt av personer med spridning i tidsrymd då de varit verksamma vid P5. Allt från dem som var med och satte upp P5 1957, fram till våra yngsta kollegor på nuvarande Norrbottens Pansarbataljon. En projektledare ska utses och dennes uppgift blir att tillsammans med projektgruppens medlemmar hålla i alla trådar som till slut leder fram till en färdig bok.

En ide till innehållsförteckning och kapitelindelning finns som embryo. Tiden är knapp men det är nu eller aldrig som gäller.

För att göra det möjligt att fylla i dessa kapitel med de olika årens skepnader från de första idéerna som bakgrund till bildandet av P5 fram till året 2007 så behöver vi hjälp. Ni som har något intressant att skriva, allt från lumpar minnen till framtagandet av ett nytt fordon eller ett nytt reglemente, fatta pennan och skriv ner era minnen på papper. Skicka detta till oss så får arbetsgruppen ett brett och fylligt material till en bra och intressant bok.

Bilder är också av intresse. Föreningen har ett stort antal bilder bevarade men det finns säkert hundratals bilder som kan komplettera arkivet eller stärka upp olika textunderlag.

Vad är intressant

Vad är det då som är intressant? Jo, det kan vara berättelser från dem som var med och utbildades vid P4 i Skövde och som sedan körde upp till Boden 1957/58 för att vara de första soldaterna vid P5, igångsättningen av verksamheten i Boden, de första åren i Boden när det inte fanns garage att ställa vagnarna i, arbetet med byggandet av Tåme, användandet av de olika stridsvagnstyperna till exempel strv 81, 74, 101, 103, övrig utbildning såsom stabs och tross-tjänsten, den tekniska tjänsten, pionjär och pansarskytte utbildningen, framtagningen av mängdfordonet Strf 90 med mera, med mera.....

Det finns alltså en otrolig och till synes oändlig reservoar att ösa ur för att få ihop en bok som kommer väl till pass mot en blivande minnesdag. P5 50 år 1 april 2007!

Som sagt, alla är välkomna med all den hjälp som behövs för att skriva minnesboken.

Vår förhoppning är att regementet, men kanske även kommunen kommer att kunna stötta i olika former med framtagningen av denna bok.

Skicka in material till adressen brevid,
eller ring om du har frågor vart du ska
vända dig.

Anders Möller, tfn 070-346 37 47

Föreningen P5

I 19

Box 9105

961 19 BODEN

Militärattachéer och frivilligorganisationer

Regementet hade besök av ett antal militärattachéer i början av juni. I besöksprogrammet ingick en guidning på Föreningen P5. Stort intresse från deltagarna som både tittade, provsatt och åkte i fordonen. Några blev mer intresserade än andra. Den brittiske attachéen blev naturligtvis glad och lycklig när han lät sig fotograferas i universal carrier. Ett fordon med brittiskt ursprung. Guidade vid besöket gjorde Jonas Larsson och Stefan Janse.

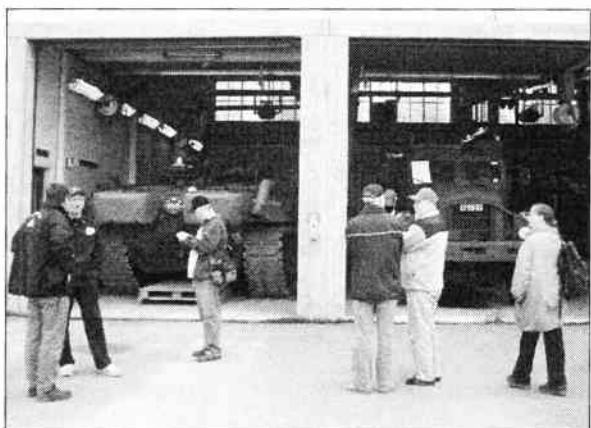
Besökare från ett antal olika nationer lyssnade på den inledande genomgången för att sedan bekanta sig med fordonen mer ingående.

Den brittiske attachéen ser nöjd och glad ut när han låter sig fotograferas i föreningens universal carrier.

Ett sällskap FBU:are från Västerbotten med Hans Öhlund i spetsen var på rundresa och ville gärna få en visning av Föreningen P5:s samlingar. De var så nöjda med besöket att man till och med satte in en "dagens ros" i Norrbottens Kuriren.

Föreningen tackar och tar emot uppskattningen!

Entusiaster från FBU i Umeå var på resande fot och bad om visning när de passerade Boden.

Dagens ros ...

... till Anders Möller och övriga representanter från föreningen P5, som ställde upp och visade den imponerande fordonspark som föreningen på ideel bas håller i toppskick. Det är ett imponerande arbete man lägger ner på detta militär- och fordons-tekniskt historiska arv, något som bodensarna ska vara stolta över. Även stort tack till Henry Rova som på ett förnämligt sätt levandegjorde till-komsten av Bodens fästning och verksamheten där, samt hade en givande visning av Röddbergsfortet.

Hans Öhlund för FBU-are från Umeå

NK den 4 juni 2005

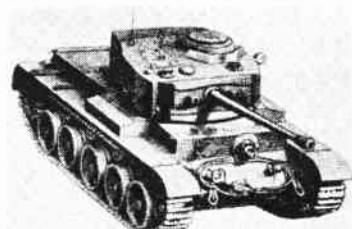
Pansartips

Följande text och tipsfrågor är hämtade ur Arménytt nr 1 1957. Rätt svar finns på nästa sida för er som vill testa era kunskaper .

Pansarigenkänning är en övningsgren, som inte kan få så många timmar till förfogande. man försöker därför ofta vidmakthålla de blygsamma kunskaperna genom tävlingar och olika minnesövningar. Nu är ämnet inte så lätt som det vid en första anblick kan förefalla. Det gäller inte bara att känna igen pansarfordonet. Det är också nödvändigt att ha klart för sig vad det har för egenskaper. Praktiskt taget var och en skall med olika vapen och andra medel kunna bekämpa fientliga stridsvagnar och andra pansarfordon, och då fordras det att man känner till t ex pansartjocklek, hastighet, beväpning och svaga punkter. När det gäller flygplan behöver en vanlig soldat, som inte betjänar ett luftvärnsvapen, knappast kunna mer

än känna skillnaden på fiendens och egna flygplan, men det är en annan sak när det är fråga om pansarfordon.

För att stimulera intresset för pansarkunskap och för att öka kunnigheten har Arménytt från Militärteknisk Tidskrift övertagit ett "pansartips". Som ordet anger, går det ut på att tippa rätt på några frågor om pansarfordon. Frågorna kommer dels att vara illustrerade med en bild, dels preciserade med avseende på en egenskap hos fordonet. Det kan alltså bli frågan om nation, beväpning, pansartjocklek, hastighet m m. Svaret skrivs i form av stryktips och för jämförelse kommer en rätt ifyllt tipskupong att finnas på annan sida i Arménytt.

1. Nation?

5. Kanonens kaliber i mm?

2. Hastighet i km/tim?

6. Hastighet i km/tim?

3. Frontansurets tjocklek i mm?

7. Sidansurets tjocklek i mm?

4. Kanonens kaliber i mm?

8. Typbeteckning?

PANSAR Stryktipskupong

Bild nr	Stryk felaktig uppgift!		
	Rysk	Engelsk	Fransk
1			
2	35	40	45
3	75	100	125
4	84	90	120
5	76	90	105
6	56	67	76
7	45	90	110
8	Ikv 72	Ikv 75	Ikv 103

SOMMARÖPPET på museét

13 juni till 14 augusti
Mån-fre kl. 11.00-16.00
Lör-sön kl. 12.00-16.00

Inträde 20 kronor
Medlemmar och barn upp till 13 år GRATIS.

Medlemsavgift

Har du missat att betala in medlemsavgift för 2005? Inbetalningskort finns medskickat i denna tidning. Medlemskortet för 2005 har ej blivit utskickade före midsommar, men dyker upp under semester-tider.

30:- per medlem och år.
Alla är välkomna nya som gamla.
Betala in avgiften till

Föreningen P5, pg 148397-3

Skriv namn och adress tydligt och fyll gärna i ditt medlemsnummer.

På årsmötet beslutades att förändra medlemsavgiften från och med 2006. Då kommer ett års avgift att vara 50 kronor. Det är första gången avgiften höjs sedan Föreningen P5 startade.

Samtidigt införs livstids medlemskap för 300 kronor. Väljer man det senare alternativet så gäller det att meddela adressändringar så att tidningen når fram till våra medlemmar.

Rätt svar till
Pansartips:

PANSAR Stryktipskupong			
Bild nr	Stryk felaktig uppgift!		
1	☐	Engelsk	☐
2	35	☐	☐
3	☐	100	☐
4	☐	☐	120
5	☐	90	☐
6	☐	67	☐
7	☐	90	☐
8	Ikv 72	☐	☐

Nästa nummer:

- ❖ Presentation av de nya fordonen pbv 302 och bytet av pbv 501.
 - ❖ Dykarna och dyktjänst vid P5 i en egen artikel.
 - ❖ Regimentets dag vid I 19
 - ❖ Sommarens begivenheter
- ...med mera, med mera utkommer i juletid.